

Nr 9 B.

Ankom till riksdagens kansli den 28 januari 1930 kl. 12 m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1930/1931 av utgifterna för kapitalökning i avseende å telegrafverket.
(4:e avd.)

1:o Uti den till riksdagen den 3 januari 1930 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1930/1931 har Kungl. Maj:t i avseende å telegrafverket (punkt 4 av det vid propositionen under rubrik »Utgifter för kapitalökning: bil. 3» fogade utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag) föreslagit riksdagen att till telefonstationsbyggnad i Göteborg (Vasastationen) för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 69,700 kronor.

**Telefon-
stations-
byggnad i
Göteborg
(Vasa-
stationen).**

[4.*]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 26 och 27 i åberopade statsrådsprotokollet.

Ifrågavarande stationsbyggnad har beräknats draga en kostnad av 285,000 kronor, varav 150,000 kronor anvisats av 1929 års riksdag och 65,300 kronor beretts genom försäljning av viss del av den telegrafverket tillhöriga tomt, varå byggnaden är avsedd att uppföras. Återstående belopp 69,700 kronor skulle nu anvisas.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må till *telefonstationsbyggnad i Göteborg (Vasastationen)* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 69,700 kronor.

2:o I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) angående stationsbyggnad i Varberg får utskottet — under erinran att ifrågavarande stationsbyggnad beräknats draga en kostnad av 295,000 kronor, varav 50,000 kronor redan anvisats av 1929 års riksdag — hemställa,

**Stations-
byggnad i
Varberg.**
[5.]

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

att riksdagen må till *stationsbyggnad i Varberg* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 245,000 kronor.

Stationsbyggnad i Skövde.

[6.]

3:o) Kungl. Maj:t har (punkt 6) föreslagit riksdagen att till stationsbyggnad i Skövde för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 126,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 28 och 29 av åberopade statsrådsprotokollet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i 1929 års statsverksproposition (utgifter för kapitalökning, bil. 2, punkt 10) gjorda framställning anvisade riksdagen för inköp för telegrafverkets räkning av tomten nr 4 i kvarteret Gefion i Skövde samt uppförande därstädes av en stationsbyggnad för innevarande budgetår ett reservationsanslag av 150,000 kronor. Kostnaden beräknades till 276,000 kronor, varav 20,000 kronor för tomten och 256,000 kronor för nybyggnaden, och förutsattes skola fördelas på två budgetår.

Löseskillingen för tomten, som förut ingått i det till prästgård för kyrkoherden i Skövde pastorat avsatta området, har av utsedda godemän bestämts till 25,000 kronor, varjämte telegrafverket i samband därmed ålagts att såsom ersättning för intrång, som finge anses uppstå för prästgården genom tomtens bebyggande, utgiva 2,000 kronor, vadan kostnaden för förvärvet av nämnda tomt uppgått till 27,000 kronor eller 7,000 kronor mer än som beräknats. Någon ökning av anslagsbeloppet skulle emellertid, såvitt nu kan bedömas, ej behöva ifrågasättas.

Utskottets yttrande.

Med tillstyrkande av förevarande framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *stationsbyggnad i Skövde* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 126,000 kronor.

Telefonstationsbyggnad för Östermalm i Stockholm.

[7.]

4:o) Kungl. Maj:t har (punkt 7) föreslagit riksdagen att till inköp av fastighet samt uppförande av telefonstationsbyggnad för Östermalm i Stockholm (Östermalmsstationen) för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 29—33 av åberopade statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 8 oktober 1929 har telegrafstyrelsen gjort framställning om beredande av medel för anordnande av ny automatisk telefonstation för Östermalm i Stockholm. Ifrågavarande station är avsedd att uppföras i en telegrafverkets pensionsfonds fastighet nr 27 i kvarteret Harpan med adress nr 2 vid Karlaplan, varå redan tidigare finnes anordnad en manuell station i ett av telegrafverket med driftkostnadsmedel uppfört gårdshus. Ett åt gatan uppfört bostadshus skulle härvid rivas och i stället å dess plats uppföras

ett nytt fem våningars hus för den nya automatstationen. Kostnaderna för nybyggnaden hava av telegrafverket beräknats till 520,000 kronor, vilket belopp departementschefen dock ansett kunna nedsättas till 500,000 kronor.

Med avseende å formen för finansiering av det sålunda föreslagna byggnadsföretaget har *telegrafstyrelsen* anfört följande:

Det syntes telegrafstyrelsen lämpligast, att pensionsfonden allt fortfarande bleve ägare av fastigheten, fastän den komme att helt disponeras av telegrafverket. Visserligen kunde telegrafverket övertaga fastigheten, sedan härtill erforderliga medel beviljats av riksdagen. Detta kapitalutlägg syntes dock onödigt. Köpesumman, som då antagligen skulle utgå av lånemedel, skulle inlevereras till telegrafstyrelsen i dess egenskap av förvaltare av fonden och ingå som förlagskapital för telegrafverket. Någon ökning av förlagskapitalet erfordras emellertid icke.

Fastighetens bokförda värde utgjorde 332,009 kronor 50 öre. Tomten vore taxeringsvärderad till 170,000 kronor. Skillnaden, 162,009 kronor 50 öre eller i runt tal 162,000 kronor, kunde anses motsvara värdet av det hus, som behövde rivras. Som värdet av den sålunda byggnaden icke borde belasta pensionsfonden, borde detta belopp ersättas fonden av telegrafverkets medel, att påföras kontot »underhåll av förhyrda lokaler»; och styrelsen komme att med hänsyn härtill göra framställning om förhöjt anslag å detta konto vid framläggandet av förslag till driftkostnadsstat för åren 1930 och 1931. Restande kostnad för den nya byggnadens uppförande, 358,000 kronor, skulle bestridas med pensionsfondens medel.

Telegrafverket hade sedermera att såsom hyra tillgodoföra pensionsfonden ränta å det belopp, vartill fastigheten komme att bokföras, beräknat till $(170,000 + 520,000)$ 690,000 kronor.

Telegrafverkets pensionsfond hade den 31 december 1928 uppgått till 20,463,592 kronor 89 öre, av vilket belopp telegrafverket som förlagsmedel disponerade 13,087,299 kronor 16 öre. Härav vore dock 10,000,000 kronor överlämnade till riksgäldskontoret för förvaltning. Någon ökning av verkets förlagsmedel erfordrades icke, även om fondmedel på nyss nämnt sätt bundes i den nya byggnaden.

Riksräkenskapsverket har den 22 oktober 1929 avgivit infordrat utlåtande i ärendet och därvid anfört bland annat följande:

Den av telegrafstyrelsen i förevarande skrivelse föreslagna anordningen innebure ett ur budgetteknisk synpunkt olämpligt anlitage av pensionsfondsmedel för täckande av ett affärsverks kapitalbehov, avseende fasta anläggningar.

I enlighet med den ståndpunkt, riksräkenskapsverket redan tidigare antagit i fråga om anlitage av pensionsfondsmedel för täckande av affärsverkens kapitalbehov, finge ämbetsverket bestämt avstyrka den av telegrafstyrelsen föreslagna anordningen.

Såsom telegrafstyrelsen i sin skrivelse framhållit, föreläge ej heller något hinder för att fastigheten, sedan erforderliga medel beviljats av riksdagen, övertoges av telegrafverket för att för dess räkning ombyggas. Ett sådant förfarande, varigenom kostnaden för den för telegrafverket erforderliga nya anläggningen skulle komma till synes såsom anslag i riksstaten, vore också enligt riksräkenskapsverkets uppfattning det under för handen varande omständigheter ur budgetteknisk synpunkt enda riktiga. På sätt telegrafstyrelsen antytt, syntes med anledning härav ny upplåning icke erfordras, då mot

anslaget svarande medel kunde i riksgäldskontoret deponeras av telegrafverkets pensionsfond, varvid någon obehövlig ökning av telegrafverkets förlagskapital ej komme att inträda.

Även vid ett godtagande av telegrafstyrelsens förslag kunde ej den av styrelsen förordade formen för täckningen av skillnaden mellan fastighetens bokförda värde före ombyggnaden och tomtens taxeringsvärde anses lämplig. Hela kostnaden för ombyggnaden och fastighetens nuvarande värde borde läggas till grund för beräkningen av den telegrafverket åvilande hyresersättningen för fastigheten.

I anslutning till denna riksräkenskapsverkets uppfattning vill utskottet framhålla att, om också täckning för hela det erforderliga anslagsbeloppet 832,000 kronor (500,000 + 332,000) bereddes av lånemedel, komme, såsom riksräkenskapsverket antytt, detta förhållande dock ej att hava någon inverkan på riksgäldskontorets upplåning genom allmänna statslån. Ifrågavarande belopp kan nämligen anskaffas genom att till riksgäldskontoret — utöver det belopp av 10,000,000 kronor av telegrafverkets pensionsfonds medel, som redan finnes hos riksgäldskontoret deponerat — ytterligare överflyttas nämnda belopp 832,000 kronor från de telegrafverkets pensionsfond tillhöriga medel, som verket självt för närvarande disponerar som rörelsekapital mot skyldighet att gottgöra ränta med 4 %. Att märka är emellertid, att den ränta, som riksgäldskontoret har att betala för depositioner av ifrågavarande slag, för närvarande uppgår till 4.6 % (medelräntefoten för fasta statslån upptagna under senaste fem åren).

Departementschefen anser sig böra tillstyrka, att medel för ändamålet beredas å riksstaten. På sätt riksräkenskapsverket ifrågasatt bör därvid fastigheten från pensionsfonden övertagas av telegrafverket. Medel skulle alltså avses icke blott för byggnadskostnaderna utan även för inlösen av fastigheten till bokfört värde. Anslagsbehovet utgjorde således i sin helhet (500,000 + 332,009: 50) 832,009 kronor 50 öre eller i avrundat tal 832,000 kronor. Då enligt telegrafstyrelsens plan byggnadsarbetet skulle påbörjas hösten 1930 samt avslutas före ingången av år 1932, torde större delen av nämnda summa böra anvisas för budgetåret 1930/1931. Ett belopp av 132,000 kronor syntes utan olägenhet kunna överskjutas till budgetåret 1931/1932, i följd varav för nästkommande budgetår skulle avses 700,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet får tillstyrka förslaget om uppförande å ifrågavarande tomt av en ny telefonstationsbyggnad — avsedd för en automatisk telefonstation — för en beräknad kostnad av 500,000 kronor.

I likhet med riksräkenskapsverket och departementschefen måste utskottet finna riktigast att täckning såväl för ovannämnda belopp, 500,000 kronor, som ock tomtkostnaden, 332,000 kronor, i vanlig ordning beredes å riksstaten under utgifter för kapitalökning. Av totalbeloppet, 832,000 kronor, erfordras dock allenast 700,000 kronor å nästkommande års riksstat.

Såsom av handlingarna framgår, har telegrafverket tidigare å ifrågavarande tomt uppfört en gårdsbyggnad för en manuell station, vilken byggnad alltjämt skulle kvarstå. Ifrågavarande byggnad har uppförts av driftkost-

nadsmedel. I anledning härav anser sig utskottet böra framhålla, att det sålunda tillämpade förfaringssättet för beredande av medel till den äldre stationsbyggnaden icke kan anses stå i överensstämmelse med eljest vid statens affärsverk tillämpade normer för finansieringen av byggnadsföretag av ifrågasvarande slag.

Utskottet får hemställa,

att riksdagen må till *inköp av fastighet samt uppförande av telefonstationsbyggnad för Östermalm i Stockholm (Östermalmsstationen)* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor.

5:o) Kungl Maj:t har (punkt 8) föreslagit riksdagen att till täckande av viss del av kostnaden för stationsbyggnad vid Kasärntorget i Göteborg för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 185,853 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 33—35 av statsrådsprotokollet.

Täckande av
viss del av
kostnaden
för stations-
byggnad vid
Kasärn-
torget i
Göteborg.

[8.]

För inköp av tomt och uppförande av stationsbyggnad i Göteborg har telegrafstyrelsen på grund av Kungl. Maj:ts brev den 29 november 1907, den 18 september 1908 och den 22 juni 1911 lyftat av riksdagen beviljade lån å sammanlagt 1,450,000 kronor. Kostnaderna för tomtköpet och stationsbyggnadens uppförande hava belöpt sig till sammanlagt 1,635,852 kronor 10 öre. Skillnaden mellan sistnämnda belopp och det till styrelsens förfogande ställda beloppet å 1,450,000 kronor eller 185,852 kronor 10 öre har av telegrafstyrelsen förskotterats av tillgängliga medel.

Telegrafstyrelsen har hemställt, att till gäldande av den återstående kostnaden för uppförandet av ifrågasvarande stationsbyggnad måtte för budgetåret 1930/1931 anvisas ett reservationsanslag å sistnämnda belopp.

Departementschefen yttrar:

»Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har det ursprungligen avsetts, att den av telegrafstyrelsen med tillgängliga medel förskotterade delen av kostnaden för uppförande av stationsbyggnaden vid Kasärntorget i Göteborg skulle ersättas av den vid en planerad försäljning av verkets fastighet vid Västra Hamngatan i samma stad inflytande köpeskillingen. Enär sistnämnda fastighet emellertid fortfarande är behövlig för telegrafverket, lär det vara ovisst, om och när en försäljning av densamma kan komma till stånd. På grund härav och då det synes vara olämpligt att beloppet i fråga längre balanseras i telegrafverkets räkenskaper under förskottstitel, förordar jag, att kapitalökningsanslag äskas för täckande av förskottet. Då öretal icke förekomma i riksstaten, lär anslaget böra upptagas med 185,853 kronor.»

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må till *täckande av viss del av kostnaden för stationsbyggnad vid Kasärntorget i Göteborg* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 185,853 kronor.

Till- och
påbyggnad
av stations-
byggnaden
i Östersund.

6:o) Kungl. Maj:t har (punkt 9) föreslagit riksdagen att för till- och påbyggnad av stationsbyggnaden i Östersund för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 170,000 kronor.

[9.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 35—41 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ifrågavarande förslag avser till- och påbyggnad av telegrafstationsbyggnaden i Östersund i och för beredande dels av utvidgade lokaler för det i denna byggnad inrymda postkontoret, dels även av vissa förbättringar i fråga om telegrafverkets egna lokaler. Byggnadskostnaderna beräknas till 170,000 kronor.

Departementschefen anför i ärendet följande:

»Såsom jag redan i 1929 års statsverksproposition framhöll, föreligger även enligt min mening behov av rymligare och i övrigt mera tillfredsställande lokaler för post- och telegrafverkens avdelningar i Östersund. Särskilt vad postverket beträffar synes detta behov numera vara så starkt, att dess tillgodoseende icke torde böra längre undanskjutas. Av utredningen framgår nämligen, att postkontorslokalerna — vilka icke undergått någon utvidgning alltsedan de år 1911 togos i anspråk av postverket — i sin helhet äro otillräckliga för nuvarande poströrelse samt att de på grund av sin beskaffenhet framtingat en olämplig och i driften oekonomisk förläggning av vissa expeditioner. Beträffande paketexpeditionens förläggning och anordningar i övrigt hava också, enligt vad generalpoststyrelsen meddelat, från den korresponderande allmänhetens sida framförts klagomål, vilka måste anses berättigade. Härtill kommer, att postkontoret saknar erforderliga garageutrymmen icke blott för den i Östersund stationerade diligensparken utan även för kontorets egna motorfordon, vilket medför, att tillsynen över vagnarnas dagliga skötsel och vård icke kan göras fullt så effektiv, som med hänsyn till den dyrbara materielen vore önskligt. Det synes därför angeläget, att åtgärder snarast vidtagas för att undanröja sålunda berörda olägenheter.

Enligt vad jag inhämtat läser för vinnande av detta syfte under förhandenvarande förhållanden icke föreligga annan lämplig utväg än att, såsom ifrågasatts, verkställa till- och påbyggnad av den befintliga stationsbyggnaden i Östersund. Härigenom skulle också, samtidigt som postkontorets lokalbehov för lång tid bleve tillgodosett, telegrafverket erhålla behövt tillskott till sina utrymmen inom fastigheten i fråga.

Mot det föreliggande ritningsförslaget har jag icke någon erinran. Vad kostnaderna angår, beräknades dessa, såsom av den föregående redogörelsen framgår, för det ursprungliga förslaget till 195,000 kronor. Sedan en reduktion av den avsedda tillbyggnadens höjd år 1928 föreslagits, ansågs kostnadssumman kunna nedbringas till 165,000 kronor. Vid frågans vidare behandling under år 1929 har det emellertid visat sig, att vid ett oförändrat genomförande av det sålunda omarbetade förslaget kostnaderna på grund av stegrade arbets- och materialpriser skulle avsevärt överstiga sistnämnda summa. I syfte att begränsa utgifterna har därför förslag framlagts om vidtagande av vissa förenklingar, huvudsakligen med avseende å byggnadsmaterial, varigenom totalkostnaden ansetts kunna hållas inom det nu begärda beloppet, 170,000 kronor. Vad sålunda beräknats har icke givit mig anledning till erinran.

I enlighet med vad här anförts tillstyrker jag, att det föreliggande, av vice-professorn C. Lindholm år 1928 upprättade samt år 1929 omarbetade förslaget

kommer till utförande. För ändamålet torde å riksstaten för nästkommande budgetår böra beviljas ett reservationsanslag av 170,000 kronor.»

Under hänvisning till den i statsverkspropositionen lämnade utredningen får Utskottet tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för *till- och påbyggnad av stationsbyggnaden i Östersund* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 170,000 kronor.

7:o) Kungl. Maj:t har (punkt 10) föreslagit riksdagen att till fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 11,000,000 kronor.

**Fortsatt
utveckling
av statens
telefon- och
telegraf-
väsende.**

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 42—47 av återopade statsrådsprotokollet.

[10.]

För fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende har riksdagen för budgetåren 1927—1930 anvisat respektive 8,000,000, 7,000,000 och 6,500,000 kronor.

I skrivelse den 27 augusti 1929 har *telegrafstyrelsen* gjort framställning om anvisande av anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1930/1931 med 11,900,000 kronor.

Till stöd härför har styrelsen anfört bland annat följande:

Telegrafverkets telefonrörelse hade under år 1928 och i än högre grad under år 1929 visat en avgjort kraftigare utveckling än under de föregående åren. Det syntes därför redan av denna anledning vara ofrånkomligt att för budgetåret 1930/1931 beräkna ett högre anslagsbelopp för telefon- och telegrafväsendets utveckling än som blivit beviljat under de föregående åren, så att icke brist på medel skulle tvinga styrelsen att införa restriktioner gentemot tillströmningen av nya abonnenter och att utbygga riksnätet i långsammare tempo än som betingades av trafikökningen.

Abonnentökningen, som under åren 1924—1927 hållit sig tämligen konstant vid 15,000 å 16,000 nya apparater om året, hade under år 1928 stigit till över 18,000, och för år 1929 komme ökningen sannolikt att uppgå till inemot 20,000 nya apparater. Telegrafstyrelsen, som hade all anledning att för år 1930 räkna med minst lika stor apparatökning som under år 1929, hade vid beräklandet av anslagsbehovet för utvidgning av *l o k a l n ä t e n* måst utgå ifrån, att härför komme att erfordras ett belopp av minst 6,800,000 kronor.

Rikssamtalstrafiken hade visat en än starkare ökning. Av tabellerna framginge, att ökningen i influäna samtalsavgifter, som under åren 1925—1927 utgjort respektive 4.6, 4.9 och 4.1 %, år 1928 uppgått till 5.5 % och år 1929 beräknades komma att uppgå till 6.5 %. Utbyggnaden av riksnätet hade, vad anläggningskostnaderna anginge, icke hållit jämna steg med trafikökningen, beroende bland annat därpå, att befintliga riksledningar i stor utsträckning kunnat dupliceras, d. v. s. genom tekniska anordningar hade möjliggjorts att tre samtal samtidigt kunde utväxlas på två ledningar. Denna möjlighet till ökat utnyttjande av redan befintliga ledningar vore emellertid nu praktiskt taget uttömd, varför anläggandet av *nya blanka riksledningar* med nödvän-

dighet måste bli avsevärt större under de närmaste åren än förut. För detta ändamål hade styrelsen för budgetåret 1930/1931 beräknat ett belopp av 1,700,000 kronor. Utöver detta belopp erfordrades dels 500,000 kronor för *pupinisering* av den ännu opupiniserade delen av rikskabeln mellan Stockholm och Göteborg, dels 300,000 kronor för *nya stationsanordningar* för rikstrafiken, i huvudsak betingade av utvecklingen av den internationella telefontrafiken. Sammanlagt erfordrades sålunda för här nämnda arbeten ett belopp av 2,500,000 kronor.

Härtill komme, att det under år 1930 syntes vara ofrånkomligt att för Sveriges, Finlands och Norges hastigt stigande telefontrafik till Tyskland och länder bortom Tyskland utlägga ytterligare en telefonkabel mellan Sverige och Tyskland.

Över de nuvarande tre telefonkablarna mellan Sverige och Tyskland — utlagda åren 1919, 1921 och 1927 — framfördes för närvarande Sveriges, Finlands och Norges telefontrafik dels till Tyskland, dels till Belgien, Danzig, Frankrike, Irländska fristaten, Italien, Litauen, Luxemburg, Nederländerna, Polen, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Tjeckoslovakien, Ungern och Österrike samt Nordamerika och Argentina. Trafiken hade, speciellt under de två sista åren, då telefontrafik öppnats med flertalet av förenämnda länder, visat en mycket kraftig ökning. Hela antalet å kablarna framförda taxerade samtal hade sedan år 1920 utgjort:

År 1920	72,992 samtal	År 1925	130,905 samtal
› 1921	88,347 ›	› 1926	144,889 ›
› 1922	90,075 ›	› 1927	155,430 ›
› 1923	71,858 ›	› 1928	203,786 ›
› 1924	115,917 ›	› 1929	285,000 ›

Trafikens storlek under år 1929 hade beräknats med ledning av uppgifter för första halvåret 1929.

Vid utgången av år 1929 komme alla befintliga reserver i kablarna att vara utnyttjade, varför det vore oundgängligt att redan år 1930 utlägga ytterligare en kabel. Framställning härom hade också inkommit till telegrafstyrelsen från tyska Reichspostministerium. Engelska, finska, norska och tyska telegrafförvaltningarna hade även framhållit nödvändigheten av att ytterligare ledningar i de svensk-tyska kablarna ställdes till förfogande för transittelfontrafiken mellan dessa länder genom Sverige. Det borde också framhållas, att om dylika kabelledningar ej nu kunde ställas till förfogande, det i framtiden kunde bli omöjligt att få de önskade förbindelserna till stånd, emedan befintliga landlinjer i de olika länderna då blivit upptagna. Telegrafstyrelsen hade därför vidtagit förarbeten för att en kabel skulle kunna beställas redan år 1929 och utläggas under sommaren 1930. På Sverige belöpande andel av kostnaden för kabeln beräknades komma att uppgå till 1,700,000 kronor.

I telegrafstyrelsens skrivelse den 28 augusti 1928 med anslagsaskanden för budgetåret 1929/1930 hade hemställts, att ett belopp av 600,000 kronor, som reserverats för byggande av nya rundradiostationer men som ej erfordrades för detta ändamål, finge användas för en ny telefonkabel till Gotland, vilken kabel i sin helhet då beräknats komma att kosta 1,300,000 kronor. Föredragande departementschefen hade i 1929 års statsverksproposition biträtt denna hemställan, vilken ej heller föränlett erinran från riksdagen. Den återstående, ej anvisade delen av den år 1928 beräknade kostnaden utgjorde sålunda 700,000 kronor. Enär de närmare förhandlingar, som påginge angående kabelleveransen, visat, att kostnaden komme att uppgå till omkring 1,500,000 kronor — alltså en kostnadsökning av 200,000 kronor — måste för den ifråga-

varande kabeln för budgetåret 1930/1931 upptagas ett belopp av 900,000 kronor.

Departementschefen har, på anförda skäl, ansett det av telegrafstyrelsen begärda anslagsbeloppet, 11,900,000 kronor, böra begränsas till 11,000,000 kronor.

Medan för innevarande budgetår ifrågavarande anslag är upptaget med ett belopp av 6,500,000 kronor, har nu för budgetåret 1930/1931 för samma ändamål av Kungl. Maj:t äskats 11,000,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Stegringen förklaras emellertid i sin mån av en planerad anläggning av en ny telefonkabel till Tyskland, vilken för Sveriges del beräknats draga en kostnad av 1,700,000 kronor. Härtill kommer en inträdd stegring i telefonabonnenternas antal liksom en påfallande ökning av telefontrafiken i övrigt.

Av vikt måste vara att telegrafverket ej alltför snävt kringskäres i sina möjligheter att tillgodose dessa av utvecklingen betingade krav på ett alltjämt förbättrat och utvidgat telefon- och telegrafväsen.

Med hänsyn härtill och med åberopande i övrigt av den i ärendet lämnade utredningen får utskottet tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett reservationsanslag av 11,000,000 kronor.

Beträffande sättet för beredande av täckning för de här ovan tillstyrkta anslagen kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande.

Stockholm den 28 januari 1930.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *A. C. Lindblad, J. L. Widell, O. Bergqvist, J. Nilsson* i Malmö, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *E. J. G. Rosén, N. J. M. Svensson* i Kompersmåla, *K. V. Rydén, E. A. Lundell, C. I. Asplund* och *P. A. Bergström*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *A. Wiklund* i Brattfors, *C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *L. J. Carlsson-Frosterud, O. Olsson* i Kullenbergstorp, *P. M. Olsson* i Blädinge, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *B. F:son Holmgren, E. J. Wigforss, J. Olofsson* i Digernäs och *J. Jönsson* i Revinge.